

KJEKT Å VITE

OVERNATTING: Det er mange ulike overnattingssteder i området rundt Lysefjorden, men noen av dem er kun åpne i sommermånedene. I Lysebotn innerst i fjorden kan du overnatte på Kjerag Lysebotn Camping (tlf. 908 32 035), i Lysefjorden Turisthytte (tlf. 948 26 602), eller på Hauane Bed & Breakfast (tlf. 988 87 738). Dersom du vil bo i Forsand (eller er veldig hesteinteressert), kan du blant annet overnatte på Fossanmoen Islandshestsenter (tlf. 51 70 37 61). Se også nettsidene www.visitlysefjorden.no og www.ryfylke.com for flere overnattingsmuligheter i området rundt Lysefjorden.

ATKOMST: Lysefjorden er lang og smal, og det er dårlig med bilforbindelser langs fjorden. Hvis du vil til Lysebotn innerst i fjorden, kan du reise med ferje eller hurtigbåt fra Stavanger og Lauvvik (ytterst i fjorden), eller du kan kjøre over fjellet fra Øvre Sirdal, over Lyseheia og ned til Lysebotn. Veien er stengt om vinteren.

Lysefjorden byr på dramatisk natur, som nok ikke har forandret seg så veldig mye de siste århundrene. Det er morsomt å se for seg hvordan folk levde langs fjorden i tidligere tider, den gang hovedfremkomstmidlet langs Norges kyst fremdeles var båt.

En av de som levde i området, var Ole Olson Sangesand (1779–1858). Han fikk tilnavnet Pilt-Ola, fordi han hadde skadet foten, og derfor ofte «kom piltende».

Følge heftet «Kremmaren fra Lysefjorden», som Forsand skolekontor har laget basert på blant annet boka «Pilt Ola» av Jon Moe, vokste Pilt-Ola opp i Sangesand ved Lysefjorden. Han

Den sagnomsuste vandringsmannen Pilt-Ola var Lysefjordens store kjendis på 1800-tallet. Han var en allsidig friluftskar, og det sies at han gikk til Finnmark for å kjøpe tamrein, som ble opphavet til villreinstammen i Setesdal/Ryfylke.

I Pilt-Olas fotspor

var en rastløs kar som elsket naturen og var oppfinnsom i sin omgang med den. Fjellene, skogene, fiskevannene og dyrene i naturen var interessene hans, og han hadde en spesiell interesse for reinsdyr.

GIKK RUNDT LYSEFJORDEN

Pilt-Ola var en kremmer som flyttet litt rundt og prøvde seg innen mye forskjellig, og han var ikke redd for å gå dagsetapper på ti mil. Det sies at han en gang gikk rundt Lysefjorden, da han ikke fikk skyss over fjorden. Han skal også ha vært på en vandring gjennom Sverige, Finland og Russland, før han snudde da han kom til Bering-stredet. Hans vandring har gitt liv til mange mer eller mindre sanne historier.

LYSEFJORDEN:

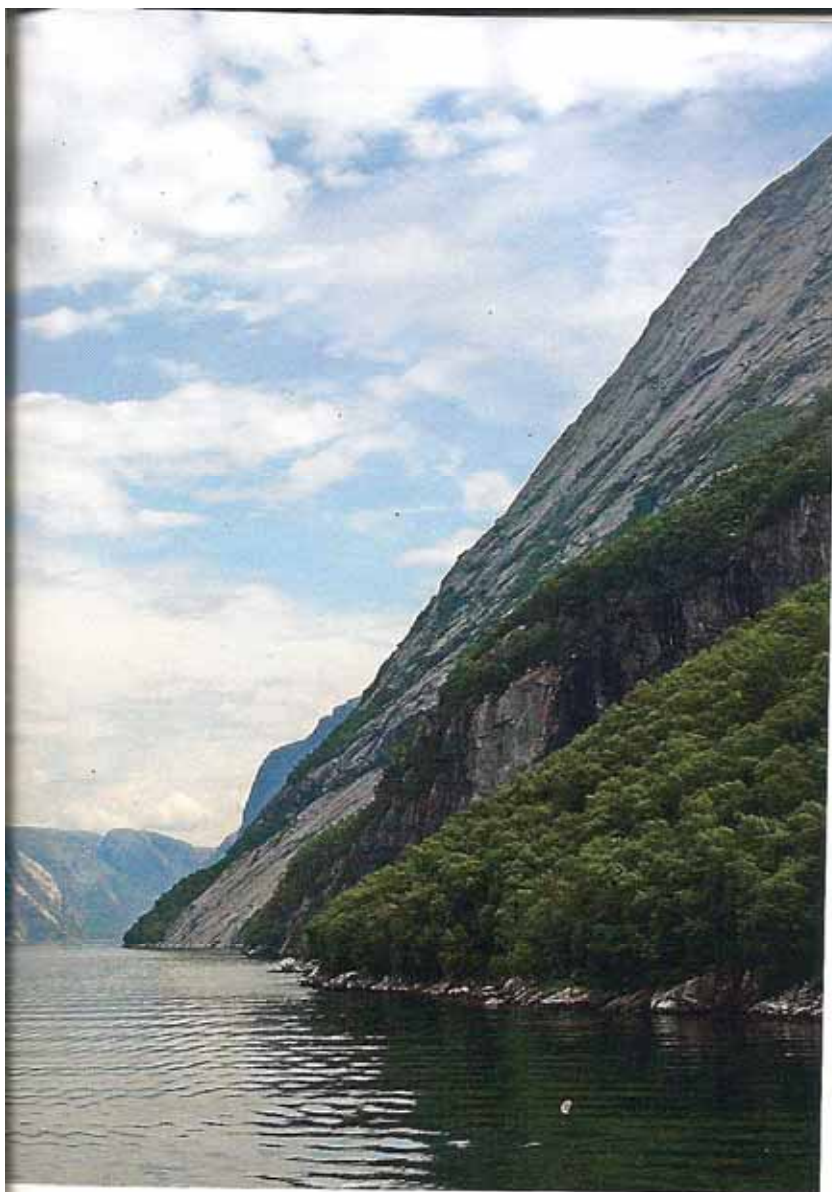
I dette området vokste Pilt-Ola opp, og fjorden er idyllisk en vakker sommerdag.

Drømmen om å starte tamreindriften i Lysefjorden gjorde at Pilt-Ola gikk til Finnmark for å hente reinsdyr, som sies å ha gitt opphav til dagens villreinstamme i Setesdal/Ryfylkeheiene. Pilt-Ola skal ha hatt en egen evne til å temme villrein, men tamreinsprosjektene hans var lite vellykket, både fordi tamreinene hadde en tendens til å forsvinne blant villreinene, og på grunn av rovdyr.

STEINKOBBERNE

i fjorden trenger ikke frykte jegere, for det er forbudt å jakte steinkobbe i Lysefjorden.

Da Pilt-Ola levde, var det nemlig både bjørn og ulv i Lysefjord-området, og spesielt ulven var hans uvenn. En av historiene om ham er at han lærte bøndene å legge ut mat tilsatt gift. Og etter en storm i Forsand skal de en morgen ha funnet åtte døde ulver i heia.

PRØV IKKE ULVEMATING!

Du er herved frarådet å prøve deg på ulvemating, men Pilt-Olas fotspor rundt Lysefjorden kan være vel verdt å følge. Turløypa rundt fjorden er 14 mil, og går delvis langs sjøen, delvis på de høye platåene over fjorden. Løypa binder sammen Preikestolen, Kjerag, Lysebotn og Flørli med gamle fjellgårder som Bakken og Songedalene.

Det anbefales å bruke om lag en uke på turen. Underveis finnes det flere mulige overnattingssteder, om du ikke foretrekker å kripe inn i medbrakt telt.

Fra Lysefjorden er det også mulig å fortsette vandringen lenger inn i Ryfylkeheiene. Hvis trim er en del av poenget, kan det være morsomt å prøve seg på de 4444 trappetrinnene som visstnok utgjør verdens lengste trapp i tre. Trappa går fra kraftstasjonen på Flørli, og opp til toppen av fjellet.

EN TUR I KAJAKK

Dersom du foretrekker å holde deg ved havnivå, er det veldig fint å nyte sommerdagen duppende i en båt på fjorden. Det finnes store ferger som frak-

➤ JAKT OG FISKE

NÅR DET GJELDER JAKT rundt Lysefjorden, finnes alle storviltartene. Der er også rype, hare og orrfugl, men det kan være vanskelig å få tilgang til jakt i området. Forsand Jeger- og fiskerforening har tilgang til noen jaktkort, men de selger i hovedsak jakt til medlemmer.

Også gjennom Stavanger og Rogaland Jeger- og fiskerforening er det muligheter for å få jaktkort til småviltjakt, og de disponerer dessuten noe storviltjakt nær Flørli på sørsiden av fjorden. Innerst i fjorden er det Lyse sameie som har jaktrettighetene. De selger noen jaktkort på småvilt, men ifølge kontaktperson Kjell Jostein Lyse (tlf. 988 87 738), er disse utsolgt for 2009.

Det er også mulig å slå sammen en tur til Lysefjorden med villreinjakt i Ryfylke-Vesthei, om du skulle være så heldig å få et Statskog-kort der.

FISKET I LYSEELVA i Lysebotn (laks og sjøørret) er det også mulig å få tilgang til gjennom Stavanger og Rogaland JFF. Det selges dessuten fiskekort til elva på campingplassen i Lysebotn. Ifølge Lyse er det fritt fram for fiske i vannene i området sør og nord for Lysebotn.

Han anbefaler fiskere å dra til Nilsebuvatnet, eller området innenfor det for å lure ørreten. Dersom du har spørsmål om jakt og fiske i området, kan du kontakte Lyse. Du kan også kontakte leder i fiskeutvalget i Forsand JFF, Tore Torgersen, på tlf. 481 59 026.

RÅDYRJAKT: En av disse kan du risikere å treffe på i Lysebotn. Det gjorde denne karen! (Foto: Kjell Jostein Lyse)

ter turister over fjorden, men for den stillhetssøkende naturbruker kan det nok være mer fristende å leie kajakk, og padle i vei på egen hånd.

Lysefjorden Opplevelser i Forsand ytterst i Lysefjorden leier ut kajaker. De tilbyr også kurs i padling, samt guidede turer i kajakk. Dessuten har de et par båter som man kan leie, dersom man for eksempel vil dykke i fjorden.

Da Villmarksliv besøkte Lysefjorden, så vi dusinvis med sel. Hadde det ikke vært for forbudet mot jakt på steinkobbe i fjorden, ville området vært et eldorado for seljegere, og kanskje også for fiskere. Lokale vi pratet med, fortalte nemlig at sjøfisket er heller magert på grunn av all selen. ●